

12 СМЕРНИЦЕ ЗА МЕЂУВЕРСКИ ДИЈАЛОГ НА ЛОКАЛНОМ НИВОУ

ЗНАЊЕ И РАЗУМЕВАЊЕ ЛОКАЛНЕ ВЕРСКЕ СИТУАЦИЈЕ

01 Локалне власти се позивају да обратe пажњу на растућу улогу коју религија данас игра у **изградњи индивидуалних и колективних идентитета** и на њен утицај на социјализацију и формирање друштвених представа, као и на поглед на свет њихових грађана. Религија је израз и резултат система веровања који се преноси са генерације на генерацију, као и лојалности традицији. Она помаже да се обликује начин размишљања људи и успоставе вредности и правила понашања.

02 Ове власти морају да имају добро **знање** о релативној величини локалних верских група и о томе како су оне организоване. Оне морају бити свесне да су заваљујући њиховој едукацији, обуци и услугама које пружају, активности локалних верских организација од стварне

користи јавности. Својим члановима нуде осећај смисла и помоћи у стварању друштвених односа, и као таквесу пуноправни учесници у друштву на локалном нивоу. Свест о месту и улози етничких и/или верских мањина могла би корисно да прати једнака свест о латентној моћи коју испољава **већина**, која у начелу има квази-монопол над локалним полугама власти. Такав приступ ће допринети да се спречи да се мањине против своје воље гурају у одбрамбени положај. Посебна пажња посветиће се улози породице, а посебно мајки, које доприносе преношењу својих културних вредности наредној генерацији, кроз став отворености према друштву.

03 Верске организације требало би посматрати не само као хомогене субјекте, већ као организације које су и сеподложне понекад **супротстављеним ставовима**. Зато је, како за садашњост, тако и за будућност од критичног значаја одлука локалних власти о томе који су саговорници отворени за дијалог, а истовремено су у позицији да утичу на своју заједницу.

ПОДСТИЦАЊЕ РАЗУМЕВАЊА ИЗМЕЂУ УЧЕСНИКА У ДИЈАЛОГУ

04 Локалне власти морају допринети процесу **откривања других култура** посматрањем културних сличности и разлика, разумевањем оних чији су погледи другачији и у супротности са локалним обичајима и праксом и ширењем и дељењем тих информација. Оне то могу учинити тако што ће подстицати учење пуног спектра верских знања у циљу развијања културног знања, а не верске праксе. Такво образовање, које се пружа како у школи, тако и у центрима за грађанско изучавање религија, биће кључни чинилац у подстицању веће отворености и трагања за знањем. Отвореност према другима може да пробуди и жељу за бољим разумевањем сопствене вере или сопствених личних и друштвених вредности, доприносиће тако, путем веће културне свести, смањивању ризика од радикализације. Та акција ће бити вођена жељом да се створе услови за једнакост између жена и мушкараца и да се обезбеди да они дођу до изражаја.

05 Локалне власти морају да идентификују **повољне тренутке** за развој узајамног знања и непосредних личних контаката, као и за смањивање осећања неповерења, па чак и страха. Циљ треба да буде сталан напредак од незнања ка знању, од знања ка разумевању и од разумевања ка поверењу. Релевантне активности могу обухватати посете различитим богомољама или оснивање годишњег интеркултуралног или међуверског форума или фестивала. То би могло бити пропраћено успостављањем савета за интеркултуралне и међуверске односе, као средишта за мултилатералне размене гледишта.

УСПОСТАВЉАЊЕ ПАРТНЕРСТВА

06 Локалне власти се налазе на **првој линији** и њихово активно присуство на терену, блискост са свим заинтересованим странама и способност за иновацију даје им водећу и потпуно **легитимну** улогу у вези са верским активностима. Њихови разговори и активности морају бити вођени занимањем за отвореност, иновацију и експериментисање.

07

Улога локалних власти у подстицању дијалога и успостављању партнерстава биће

делотворнија и имаће дугорочније важење ако одређени **услови буду испуњени од самог почетка:**

- ▶ поштовање законитости;
- ▶ подстицање једнакости између жена и мушкараца;
- ▶ верска неутралност и недискриминација;
- ▶ транспарентност у свим њиховим активностима.

08

Локалне власти не би требало да се непосредно укључују у одвијање међуверског

дијалога. Начела субвенционисаности и верске аутономије треба да спрече званично спонзорство или организацију таквог дијалога. Званични став требало би да буде став **неравнодушности и немешања**. Улога локалних власти је у суштини улога помагача, посредника или, по потреби, регулатора, на основу јасно дефинисаних и договорених циљева. Са њиховог становишта, односно са становишта промишљене неутралности, међуверски дијалог се заправо заснива на разуму, а не на вери, на знању, а не на веровању.

09

Наглашавајући појмове признавања и поверења, локалне власти могу да обезбеде да се религије

виде не као проблем, већ као **ресурс**, кроз усвајање позитивног става према демократском управљању плурализмом. Њихове активности треба да буду усмерене на два циља: успостављања **кохерентније организационе** структуре за локалне конфесије и јачање **социјалне кохезије**. Органи и партнери укључени у овај дијалог не би требало да искорачују изван својих конкретних улога и требало би према дијалогу да се односе пре свега као према заједничком добру које треба неговати.

10

Активности као што су изградња храмова или управљање њима треба формулисати

тако да подстичу равнотежу и хармонију и треба да подстичу већу отвореност, а не гетоизацију. То значи да **међуверски приступ** мора постепено да стекне предност над мултиконфесионалним приступом. Активности локалних власти требало би да буду вођене занимањем за подстицањем заједничке вере у Бога са много лица.

11 Бављење локалних власти верском различитошћу и међуверским дијалогом требало би да се огледа у конкретном смислу у локалним социјалним, спортским, образовним, урбанистичким и културним политикама и у њиховим односима са локалним удружењима, што му даје **трансверзалну димензију**. Као такво, она мора да обликује и утиче на све области деловања, а не да представља посебну област. Ако су свезаинтересоване стране спремне да слушају једна другу, биће могуће постићи оно што Канађани зову „разумни споразум“, што значи давање конфесијама максималне могућности да изразе своја верска уверења, све док то није у супротности са другим темељним правима.

ОЦЕЊИВАЊЕ

12 У консултацији са локалним верским организацијама, локалне власти треба да унапред утврде којеби **критеријуме и показатеље** требало да користе за процену делотворности њиховог интеркултуралног и међуверског дијалога. То би могло да обухвата развој сопствене стручности и успостављање мрежа за размену између вера или центара за обуку и информисање. Такође треба да ступе у контакт са представницима других локалних власти како би упоредили и супротставили њихове различите модалитете са циљем развијања сопственог посебног приступа.

За Конгрес локалних и регионалних власти, подстицање међуверског и интеркултуралног дијалога кључни је елемент дијалога између различитих група које чине наше локалне заједнице.

То је ефикасно средство у борби против нетрпељивости и радикализације и за снажење „заједничког живота“ у узајамном поштовању.

Конгрес је почео са радом на ову тему са две конференције организоване 2006. и 2010. године у Моншанену, у Француској. На тим скуповима представници локалних самоуправа, научници, као и међународне организације и верске вође учествовали су у расправама, које су се усредсређивале на улогу локалних власти у међуверском дијалогу - посебно на размену ваљане праксе, начела секуларности, веронауке, едукације верских вођа и финансирања богомоља. Тих 12 начела допуњују идеје представљене у Белој књизи Савета Европе о интеркултуралном дијалогу „Живети заједно као једнаки у достојанству“ усвојену 2008. године.

www.coe.int/congress-intercultural
congress.intercultural@coe.int

Објављено: марта 2016. године

SRP

www.coe.int

Савет Европе је водећа организација за људска права на континенту. Обухвата 47 држава чланица, од којих су њих 28 чланице Европске уније. Конгрес локалних и регионалних власти је институција Савета Европе задужена за јачање локалне и регионалне демократије у својих 47 држава чланица. Сачињен од два већа – Већа локалних власти и Већа региона – и три комитета, он окупља 648 изабраних званичника који представљају више од 200.000 локалних и регионалних органа власти.

The Congress

Le Congrès

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE